

Medietilsynet
NORWEGIAN MEDIA AUTHORITY

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår ref.: 08/2232-2/EL

Deres ref.: 08/1060-2 MAR

Dato: 30. september 2008

Høring – forslag til endringer i valgloven og kommuneloven

Medietilsynet viser til Kommunal- og regionaldepartementets brev av 27. juni 2008 om høring av forslag til endringer i valgloven og kommuneloven. Det vises til kontakt med departementet om at også Medietilsynet avgir **høringsuttalelse**.

Innledningsvis skal Medietilsynet bemerke at vår høringsuttalelse i hovedsak dreier seg om forslaget kapittel fem, og spesielt utfra et tilsyns- og håndhevingsperspektiv. Medietilsynet har følgende kommentarer til forslaget om endring av valgloven:

Medietilsynet vil vise til at tilsynets overordnede oppgaver er å fremme ytringsfrihet og mediemangfold. Dette er blant annet uttrykt i Kultur- og kirkedepartementets hovedmål på medieområdet og i Medietilsynets tildelingsbrev. Forbudet mot offentliggjøring av valgdagsmålinger kan forstås som en innskrenkning av ytringsfriheten selv der dette kan være forsvarlig ut fra andre viktige samfunnshensyn. På en slik bakgrunn kan det stilles spørsmål ved om det er naturlig at det er Medietilsynet som bør gis tilsynsmyndighet i forhold til forbudet i valgloven.

Forholdet til Grunnloven § 100:

I høringsnotatet punkt 5.3 drøftes forbudet i forhold til grl. § 100 og EMK art. 10. Drøftelsen viser blant annet til et annet forbud som griper inn i ytringsfriheten, forbudet mot politisk reklame i fjernsyn, og Høyesterettsdommen som i 2004 avgjorde dette spørsmålet.

Medietilsynet skal i den forbindelse påpeke at forbudet mot å publisere valgdagsmålinger ikke er helt sammenliknbart med forbudet mot politisk reklame i kringkasting. Forskjellen består i at avsenders hensikt med politisk reklame er å være suggestiv og den skal påvirke folks meninger og valg. Ved publisering av valgdagsmålinger vil avsender normalt ikke ha en slik hensikt, men som oftest kun ha til hensikt å informere og drive nyhetsformidling. Etter vår vurdering er ikke denne forskjellen mellom forbudene drøftet inngående i høringsnotatet. I en etterfølgende lovproposisjon bør antakelig dette spørsmålet drøftes nærmere.

Forbudets virkeområde:

Etter forslaget til ny § 9-9 skal "valgresultater" og "prognoser som er laget på grunnlag av undersøkelser foretatt den dag eller de dager valget foregår" ikke offentliggjøres før tidligst kl. 21 på valgdagen mandag.

Medietilsynet har enkelte forslag til hvordan ordlyden i bestemmelsen virkeområde bør presiseres. Dette vil vi komme tilbake til i møte med Kommunal- og regionaldepartementet.

Virksomheter og personer som forbudet rammer:

Forslaget til ny valglov §§ 9-9 og 15-11 retter seg mot alle rettssubjekter, jfr. uttrykket "den som er ansvarlig for offentliggjøringen" i § 15-11. Det mest nærliggende vil være brudd begått av radio- og tv-kanaler, nettaviser, riks- og lokalaviser og andre trykte medier, men forbudet kan også ramme privatpersoner, andre virksomheter, politiske partier og organisasjoner. Medietilsynet har i dag tilsyn med kommersielt innhold, og enkelte tilsynsoppgaver av redaksjonelt innhold, men da i hovedsak i forhold til *kringkastere*. Forslaget kan således innebære en utvidelse av den krets av virksomheter som Medietilsynet skal føre slikt tilsyn med.

Dersom lovforslaget forutsetter et aktivt tilsyn som på valgdagene skal følge løpende med på alle de nevnte mediekanaler, vil dette medføre en viss økning av ressursbruken for Medietilsynet. Etterfølgende saksbehandling, klagebehandling mv. vil også kreve noe ressurser. Dersom tilsynsarbeidet stort sett avgrenses til tilfeller som avdekkes etter etterfølgende medieomtale eller tips, vil ikke ressursbruken nødvendigvis være spesielt stor. Medietilsynet antar Kommunal- og regionaldepartementet i kommende lovproposisjon eventuelt vil skissere hva som forventes av tilsynets omfang.

Etter forslaget vil ikke forbudet ramme den kanalen eller det mediet som har bestilt valgdagsmålingen, ansvaret retter seg mot den som offentliggjør valgdagsmålingen. Medietilsynet slutter seg til denne vurderingen.

Rettssubjekter under utenlandsk jurisdiksjon:

Medietilsynet antar at forbudet kun er ment å ramme rettssubjekter under norsk jurisdiksjon. Vi vil anta at spørsmålet om jurisdiksjon særlig kan medføre avgrensingsproblemer med hensyn til kringkasting og nettsted, selv om forbudet også gjelder andre aktører enn disse.

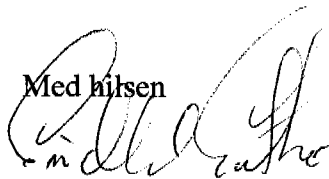
Slik lovforslaget er utformet vil ikke kringkastere etablert i andre land, slik for eksempel TV3 driver med engelsk konsesjon, bli rammet av sanksjon ved brudd. I slike tilfeller kan det nok teoretisk tenkes et medvirkeransvar for norske virksomheter, eksempelvis TV3s norske avdelingskontor. Men i og med forslaget ikke rammer medvirkning vil det ikke være grunnlag sanksjon. Når det gjelder nettsteder, må det avklares hva som faller innenfor loven.

Opplysningsplikt:

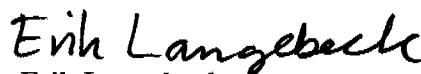
I kringkastingsloven § 2-11 er det gitt bestemmelser om opplysningsplikt: "*Enhver plikter å gi Medietilsynet de opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven...*". Kringkastingsloven § 2-5 inneholder dessuten bestemmelser om opptaks- og avleveringsplikt for kringkastere.

Kringkastingslovens bestemmelser vil neppe være hjemmel for at Medietilsynet kan kreve opplysninger i saker etter valgloven, jfr. uttrykket "*gjøremål etter loven*" i kringkastingsloven § 2-11. Medietilsynet vil anmode Kommunal- og regionaldepartementet om at det i valgloven vurderes å gi en liknende bestemmelse om opplysningsplikt.

Med hilsen

Gudbrand Guthus e.f.
områdeleder konsesjon og tilsyn

Erik Langebeck
rådgiver